

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

נדחתה בקשת יבואן לגילוי מסמכי המכס

עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, עו"ד (רו"ח) ויקטור טרנר

רקע:

בסקירה זו נתאר את החלטת בית משפט השלום בתל אביב, אשר במסגרתה הוכרעה מחלוקת בין יבואן רכב ישראלי לבין רשות המכס, בעניין בקשה לגילוי מסמכים שהגיש היבואן, כחלק מהטיפול בגירעון מכס אשר הוצא לו על ידי רשות המכס.

עובדות המקרה:

במקרה הנדון מדובר על יבואן רכב ישראלי, אשר ייבא כלי רכב שונים, לרבות מכוניות GMC מסוג "יוקון", באמצעות מתווך – חברת טופ גיר מוטורס, שהינה חברה לייבוא כלי רכב.

מספר שנים לאחר ייבוא כלי הרכב, בוצעה בדיקה על ידי רשות המכס, בכל הנוגע לערך כלי הרכב המיובאים, אשר הוצהר לרשות המכס, וכפועל יוצא הונפקה ליבואן הודעת גירעון.

כחלק מטיפול היבואן בערעור על עמדת בית המכס, לפיה ערך כלי הרכב שהוצהר נמוך מהערך האמיתי, פנה היבואן לבית המשפט בבקשה לקבל לידיו מסמכים שונים המצויים בידי רשות המכס, ובין השאר, פירוט לגבי כל מכוניות GMC מסוג "יוקון" ושל דגמים מקבילים להן אשר יובאו לישראל בייבוא אישי בין השנים 2009 – 2016, פירוט לגבי רשימונים מדווחים ע"י היבואן הרשמי של מכוניות GMC מסוג "יוקון" ושל דגמים מקבילים להן לשנים 2009 – 2016 ואשר על בסיסם מבוצע תחשיב רשות המכס, והעתק של פרוטוקול החקירות שערכה רשות המכס למתווך או למי מטעמו.

המחלוקת וטענות הצדדים

לטענת היבואן, המסמכים נדרשו לצורך בחינת סבירות החלטת רשות המכס בעניין קביעת המחיר של הרכבים ולצורך בחינת מהות הכספים אשר העביר המתווך לספק הרכב בחו"ל.

רשות המכס טענה, כי אף על פי שהכלל בהליך אזרחי הינו גילוי מרבי של הנתונים, אין מדובר בחזקה חלוטה. נטען בין השאר, כי הגילוי המבוקש יגרום לרשות המכס להכבדה בלתי סבירה ותחת המטרה של ייעול הדיון יוביל לסרבול בלתי סביר. כמו כן נטען, כי לגבי חלק מהדרישות, מדובר על מידע שאינו רלוונטי, שכן מידע זה לא עמד נגד עיניו של היבואן בעת הצהרת הערך לצורכי מכס.

הדיון המשפטי

בראשית הדברים נאמר, כי אין מחלוקת שהליך אזרחי צריך להתנהל ב"קלפים פתוחים". יחד עם זאת, לא מדובר בגילוי מוחלט, ככל שהגילוי אינו משרת את חקר האמת.

במקרה הנדון, היות ובצד השני של המחלוקת נמצאת רשות מנהלית – רשות המכס, הרי שבהתאם לפסיקה ענפה של בתי המשפט בעבר, לא כל המידע המצוי בידי הרשות יועבר בהכרח לידי המבקש.

בית המשפט נסמך בהחלטתו, בין השאר גם על חוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998 (להלן: "חוק חופש המידע"), שם נקבעו סייגים שונים לחובת גילוי המסמכים, ובין השאר, סייג הקובע כי רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע, מקום בו הטיפול בבקשה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה.

בהתאם לאמור, נקבע כי בקשתו של היבואן לקבל את פירוט הרכבים אשר יובאו בשנים 2009 – 2016 בייבוא אישי ואת פירוט הרשימונים אשר דווחו על ידי היבואן הרשמי נדחית, שכן המידע המבוקש כלל אינו רלוונטי, היות והמידע הנדרש לא עמד לנגד עיניו של היבואן בעת היבוא. לעניין זה אף נאמר, כי מדובר על מעין "מסע דיג" שמבצע היבואן, שכן גם טענתו כי המידע ישמש לבדיקת סבירות החלטת רשות המכס אינה מספיקה, היות והמידע לא שימש אותו בעת שחרור הטובין ודיווח על הערך.

עוד נקבע שם, כי הגילוי המבוקש יוביל להטלת נטל בלתי סביר על כתפיה של רשות המכס, על כן, היות והמשאבים הנדרשים בעת איסוף ועיבוד המידע הינם שיקול שיש לקחת בחשבון בעת הדיון בבקשה, אזי גם מסיבה זו יש לדחות את הבקשה.

לגבי הבקשה לגילוי פרוטוקול החקירה הוחלט, כי בקשה זו תבחן על ידי רשות המכס, ובהנחה וניתן יהיה להעביר לידי היבואן לכל הפחות חלק מהמסמכים המבוקשים על ידו, אזי רשות המכס תודיע על כך לבית המשפט. לאחר קבלת ההודעה, וככל שיעלה הצורך, תבחן הבקשה בשנית, בשים לב לסוגיות צנעת הפרט והחיסיון החלים על פי דין.

בשורה התחתונה: בית המשפט דחה באופן חלקי את הבקשה.

ת"א (תא) 7340-03-16 ירון שורק בע"מ נ' מדינת ישראל רשות המסים. ניתן ביום 4 בפברואר 2018.

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.